

"Børneliv i Aarhus vest"

Rapport fra temamødet 3. oktober 2011

Arrangører:

Gellerup Kirke, Den Arabiske Kulturforening, Somalisk familieforening, Hasle Kirke, Islamisk Forum, Somali Community in Denmark, Møllevangskirken, Alnour-foreningen, Helligåndskirken & KIVIK/Mission Afrika.

Sted: Globus 1, Gellerup

Vært Torben Tramm, præst i Helligåndskirken, bød velkommen: "Vi er medborgere, med ansvar for vores by."

Sami Saidana præsenterede paneldeltagerne:

- Gitte Olsen, pædagogisk leder af Børnehaven Viben, Gellerup
- Kristian Würtz, rådmand for børn og unge, Aarhus Kommune
- Abdirashid Sheikh Mohamud, formand for Somalisk Familieforening og Somali Community in Denmark
- Ole Skov, skoleleder Hasle skole
- Ahmad Ahmad, formand for Alnourforeningen, uddannelsesvejleder

Malene Fenger-Grøndahl præsenterede programmet.

Imam Radwan Mansour indledte. Han har været lærer på Lykkeskolen i 16 år.

Der er et vers fra koranen, der opfordrer muslimer til dialog med kristne og muslimer, som også kaldes for Bogens folk. Muslimer opfordrer og opfordres til samarbejde og dialog med alle mennesker, jøder og kristne og andre. "Skal vi ikke komme til et fælles ord, have samme Gud? Have fælles værdier." Børn er en gave fra Gud, de skal passes godt på, opdrages på en god og fornuftig måde. Det er forældrenes ansvar at opdrage børn i forhold til deres værdier. Vi kan ikke flygte fra det ansvar. På dommedag vil forældre blive spurgt, hvad de har gjort i forhold til deres børn. Børn er ligesom en dej, der kan formes til gode eller dårlige mennesker.

Carsten Clemmensen, præst i Hasle kirke.

Af gode grunde er islam og muslimer ikke nævnt i bibelen. Vi er sat i verden for at passe på den og på hinanden. Vi glemmer det tit. Vi er mere. Vi kan være en profetisk røst.

Børn: Kristendom starter med børns verden, juleaften. Lad de små børn komme til mig, de hører til i Guds rige. Børn er udsatte, magtesløse, sårbare, de har brug for nogen til at passe på dem. Overfor Gud er vi alle som børn. Som voksne børn er vi mindst magtesløse, derfor er det vores opgave at tage os af de mest magtesløse. Derfor har børn altid spillet en vigtig rolle i bibelen.

Malene: Vi er enige om, at vi har stort ansvar, hvad enten vi er troende eller ej.

Kristian Würzt, rådmand for børn og unge, Aarhus Kommune:

Tak for invitationen. Jeg kommer som socialdemokrat. Udviklingen i Aarhus vest de sidste 31 år har formet mit syn på byen. Sindbilledet på det, der er sket de sidste ti år: Større splittelse mellem rig og fattig. Gellerup er det fattigste sogn i Danmark. Vi skulle gerne se tilbage om 20-30 år, at dem, der nu vokser op får det bedre end dem, der er vokset op.

Mit hovedansvar er institutionerne. Det helt centrale er at sikre, at alle børn bliver mødt med voksne, der vil dem, at man får skabt frugtbare møder. Det er os, som voksne, der skal sætte rammerne. Vi skal sørge for, at de bliver frie, men de skal også have rammer.

*Der er en lidt anden holdopstilling i denne bydel. Det er vigtigt ikke at tabe tilliden til forældrene. Der er en tilbøjelighed til at italesætte forældre som ressourcetsvage osv. Men vi skal tale forældre **op**. Nogle forældre skriver dårligt dansk, men de kan alligevel støtte lektielæsning etc. Vi får nok ikke mere penge til kommunen. Jeg har ikke læst regeringsgrundlaget, men der er et opgør med at bruge ordet ghetto, det handler om at styrke ressourcerne i stedet for. Der tages opgør med den udvikling, at danskerne bliver fattigere. Der er grund til optimisme.*

Der foregår masser af arrangementer af denne art i Aarhus vest. Det er meget godt. Også i det kommunale system er der masser af dedikerede medarbejdere. Hvis vi bliver bedre til at styre de ressourcer vi har, kan børnelivet nok blive bedre her i Aarhus vest.

Sami Saidana:

Der virker til at være en snitflade her: Rådmandens ord om at "Vi skal tro på forældrene"; det ligner på præsten og imamens ord om de voksnes ansvar for børnene. I Gellerup bor der 80 forskellige nationaliteter. 43% er under 18 år. Det giver nogle udfordringer.

Gitte Olsen:

*Jeg er leder af Viben børnehaven, og der har jeg arbejdet i 18 år. Før det var jeg 2½ år i flygtningelejr i Botswana. Der var der pindepædagogik. Men vi så det nødvendige i, at forældre skal have ansvar. Hjemme i Danmark arbejdede jeg så i et velfungerende distrikt. Nu har jeg valgt Gellerup **til**. I begyndelsen var der mange problemer: Mange forældre var arbejdsløse, de kunne ikke dansk, der var familier med massive sociale problemer, mange storfamilier, der var brug for tolke.*

Der er sket noget positivt siden den gang. Der er fokus på barnets hele udvikling. I dag er kun ¼ i kontakt med Socialcenter Vest. Langt over halvdelen har tilknytning til studier eller arbejdsmarkedet. Børn i dag SKAL være i børnehaven ved 3 års alder. Der er traumatiserede fædre, men også den enlige somaliske mor, der læser kommunikation på universitetet.

Vi møder gymnasieelever vi tidligere passede i børnehaven og bliver stolte over, at gøre en forskel. Vi tror på, at vi gør en forskel. Der er meget fokus på sprog, så vi bruger sjældent tolke i Viben nu. At blive forpligtet på noget er godt. Fokus nu er på sociale kompetencer og empati. Der er succes med familieskolen i Tilst, hvor der er forældreundervisning om kost og motion osv. Den er ikke for familier med megaproblemer, men for dem, der befinder sig i gråzonen.

Sheikh Abdirashid Mohamed: Rådgiver i det daglige.

Jeg er opvokset i Gellerup, jeg kom hertil som 19-årig. Jeg har børn i Gellerup, fra 20 og ned til børnehavealder.

Jeg er frivillig, embedsmand, forælder, muslim, bosat i Gellerup, jeg har børnebørn, og min far har 23 børn. Der er rend i butikken, kan jeg fortælle jer! Vi, der bor i Gellerup får megen ros og søde ord, i skoler og institutioner, om vores søde, smukke, energiske børn. Hjemme har de to verdener. Vores frustration er, at

der hvor vi kommer fra, begynder vi at snakke med børnene når de er 12-13 år. Før det snakker vi til dem som hunde. Hvad skal man snakke med dem om? "Hvad har du lavet i dag? Jo, jeg har kravlet. Hvad har du spist i dag? Lidt brød." Jeg henter dem som jeg plejer. Hvert år bliver det værre. Mine piger skal med bus til Tranbjerg. Jeg afleverer dem kl 8 og henter dem kl 16. De har ingen kammerater her, for de bor i Tranbjerg. Her er børnene myndighedernes ansvar, vi forældre har ingen indflydelse. Jeg ved ikke hvordan danske børns hjem ser ud for jeg har aldrig besøgt et dansk hjem i de 23 år jeg har boet her. Hvordan ser deres legetøj ud? Vores børns fritid foregår udenfor hele tiden, ikke inden døre.

Vi bør lave et besøgsven-projekt, hvor vi kan besøge danske familier. Jeg kunne tænke mig at mødes med mine børns venners forældre også i fritiden, for at blive kendt med hinanden. Vi leger på vores egen måde i Gellerup.

Når det gælder fremtiden, bør det handle om at styrke vores børns uddannelse, stille krav til skolen, klæde forældrene på til at stille krav til skolen. Mine børn er ikke kriminelle (endnu).

Ole Skov, skoleleder:

Jeg har arbejdet på Hasle skole siden 1980. Jeg skal snakke om vore børn og lidt om karakterer. Vor skole er gået fra at have 700 i 1992 til 450 børn i dag. Nu er halvdelen af anden etnisk baggrund end dansk, men de fleste er dog født i Danmark. Vi har arbejdet hårdt for at beholde de danske børn i skolen. Da jeg var dreng, i Svendborg, gik man i distriktets skole. De fine gik i en privatskole, de frække i anden privatskole. Men de fleste gik i folkeskolen i deres distrikt. I Aarhus er der segregering. De "danske" store skoler bliver større, og så har man de frie skoler. Det frie skolevalg har gjort meget skidt for de tosprogede. Niels Egelund vil have styrt skolevalg. De svage taber på det frie skolevalg, og de stærke klarer sig uanset. Der skal være nogle stærke børn. Men det er svært at spole historien tilbage.

Angående karakterer: Kan man nu sammenligne Risskov med Tovshøjskolen? Hvis far er direktør og mor er professor kan man forvente at barnet får en god karakter. Skolen er med andre ord ikke bedre; børnene er bedre. Så har vi en undersøgelse lavet af KREVI, som er skolens statistiske bureau. De har set på karakterer og etnicitet. 6,4 er gennemsnitskarakteren for alle i Danmark. Somaliske børn får 3,7 og til trods for udligning af andre parametre får man 1 point lavere. Det kan ikke forklares. Vietnamesere får 6,3. Korrigerer man i forhold til socio-økonomiske parametre får de 1 point bedre. Det kan ikke forklares. Kan I forklare det?

Vi er ved at spørge forældre på Hasle, hvad de synes.

Ahmad Ahmad, formand for Alnourforeningen:

Tak for tankevækkende indlæg. Jeg er far til fire: to drenge og to piger. Selv er jeg ingeniør og arbejder nu som uddannelsesvejleder. Sociale spørgsmål har interesseret mig i mange år. Imamen har ret, det er forældrenes ansvar at opdrage, men det er ikke enkelt. Hillary Clinton har sagt: Det kræver en landsby at opdrage et barn. Stærke børn trækker svage op. Aarhus vest har ikke fundet de bedste løsninger på at bryde den sociale arv. Stærke forældre flytter deres børn.

Man giver folk fisk i stedet for fiskestang. Forældres opgaver løses for dem hele tiden, så de får ikke ansvar. Men vi inddrager forældre i vejledningsprocessen. Børnene i Gellerup er den skjulte rigdom i Danmark. Man skal blive ved med at investere i dem, og jeg snakker ikke om penge. Man skal se dem som en rigdom, ikke en byrde, og det kræver kreative løsninger. Man bør starte med forældrene, selv om de har det svært.

Spørgsmål:

- Sp 1: Angående mødesteder: I skolegården leger man sammen, men i fritiden vælger man at lege med nogen fra sin egen kultur. Hvordan kan man gøre dette med at lave familiesammenføring på denne måde? Løsningen er rigtig, den kan skabe grobund for længerevarige venskab.
- KW: *Det er en forudsætning at man skaber mødepladser og muligheder for fællesskab og skaber gensidig tillid. Venskab er ikke nødvendigt, men kendskab er nok. I Danmark er der stor tillid mellem borgerne, men ikke så megen kontakt på tværs af sociale skel. Tidligere var der altid mødesteder, f.eks i folkeskolen, og det var tilstrækkeligt.*
- Malene: Altså ingen tvang fra Socialdemokraterne.:-)
- Ole Skov: *Det er en rigtig iagttagelse. Jo mere utryghed, jo mere er der tilbøjelighed til at søge sammen med ligesindede. Fællesskaber er minimum, men selv de har vi udfordringer med i Aarhus.*
- Sp 2: Den lokale skole i Gellerup, kommer den igen med helhedsplanen? Vi mangler noget væsentligt.
- KW: *Der er adskillige skoler i lokalområdet. Der kunne meget vel komme en ny skole en gang i fremtiden, det kommer an på hvor mange år frem i tiden. Vi skal have flere i Tovshøjskolen først.*
- Sp 3. Efterskoler skaber stærke venskaber. De år er enormt vigtige. Nogle burde få et tilskud til det. Man bliver modne til at gå på gymnasiet også.
- Sheikh: *Vi, der bor her, har hørt mange idéer udefra. Vi vil have fred og ro i vores eget tempo. Vi skal lære hvad, det er først. Vi har angst, vi ved ikke om de ryger hash eller ej. Da er det tryggere i Bazar vest.*
- G. Olsen: *Det kræver meget at gå på efterskole.*
- Ahmad Ahmad: *Jeg kender nogle, der gik på efterskole, og mange havde glæde af det. Der er også en kulturel barriere. Man skal have en vis forståelse for, at ikke alle er begejstret for det.*
- Sp 4. Angående fritidsaktiviteter burde man vel hellere lave noget her i stedet for at sende dem væk? Man bør se på de unge som ressource.
- KW: *Der er mange perspektiver i at inddrage børn som på Sødalsskolen. Der er masser af aktiviteter i området. Vi skal måske have flere voksne involveret.*

- Helle Hansen: *Jeg har boet siden jeg var 8 år. Vi har Legepatruljen og Kaninlegepladsen, der er fodbold og spejder, men vi mangler voksne her. Her er masser af udfordringer og ikke ordentlige fritidstilbud. Mange voksne er ledere i deres egne områder, ikke her.*
- Sami Saidana: *Vi skal måske lytte mere til hvad, vores børn ønsker?*
- Sp 5: *Hvordan kan vi samle børns egne erfaringer?*
- Sheikh: *Nogen skal hjælpe os til at sidde i samme tog. Skolen skulle hjælpe os med at synliggøre unges fritid. De har meninger når de kommer hjem. Skal vi straffe dem? Eller bare lade dem fortsætte?*
- Ahmad: *Vi arrangerer unge-aftener hvor vi diskuterer emner og lader rollemodeller fortælle om deres erfaringer og selv formulere idéer til hvordan de selv kan løse dem. Det nytter ikke at løftes udefra, man skal løfte sig selv.*
- Sp 6: *Jeg har læst en nekrolog over Wangari Maathai: Der var tre problemer. Der mangler brænde, rent vand og arbejde for kvinderne. Alle tre blev løst ved at plante træer. Hvad er træerne her i Gellerup? Skal forældre selv have arbejde med at aktivere børn her?*
- Sheikh: *Jeg savner flere voksne og flere farver i området.*
- GO: *Der har været en forfejlet servicering af flygtninge/indvandrere i mange år.*
- KW: *Man skal give folk fiskestang. Men også en dam at fiske i. Der skal skabes udvikling med flere arbejdspladser og det er hele byens udfordring, så byen skal engageres i stærkere grad. Vi skal have skabt fritidsjobs, så unge får arbejdserfaring. De voksne sætter rammer for børn, de voksne har kærlighed til deres børn og det skal vi aktivere.*
- OS: *Jeg er tilhænger af, at gøre det simpelt. Hvis jeg var somalisk far ville jeg have spurgt mig selv: "Hvad er forklaringen på, at mit barn skal have lavere karakter end andre? Hvem er mønsterbryderne, og hvad er deres hemmelighed, hvad har de gjort?"*
- Forældre har ansvar for deres børn. Men det kan være vanskeligt at forstå at børnene skal lyttes til og have medindflydelse. Hvad skal der til for at de ikke stigmatiseres på forhånd?*
- AA: *Vi bør udvikle alle eksisterende fællesskaber. Så vil de unge mødes med hinanden, fra forskellige baggrunde. Det er fint med kommunens arbejde, men måden skal være anderledes. Vi har forskellig tankegang. Lokalsamfundet, målgruppen, skal være med til at løfte opgaven.*